

PROVINCIE FLEVOLAND T.a.v.

Onderwerp: Advies één of meerdere WBE's in Flevoland
Ons kenmerk: 20-1017LSHT
Datum: 27 oktober 2020

Geachte heer,

Op 12 oktober jl. heeft u de Faunabeheereenheid Flevoland (hierna FBE) advies gevraagd aangaande de organisatie van het faunabeheer in Flevoland. U refereert daarbij aan het 'Advies Bestuurlijke Verkenner'¹ van Van Hemmen. U vraagt advies over het wel of niet stellen van kaders over het oprichten van meerdere WBE's in de Omgevingsverordening en over het wel of niet oprichten van WBE Nieuwland. U verzoekt daarbij de ervaringen van de FBE te betrekken, de risico's, de voor- en nadelen en de gevolgen voor de FBE.

Eerder dit jaar heeft u de FBE naar haar visie gevraagd over de omvorming naar meerdere WBE's binnen de provincie. Het bestuur heeft in vergadering dit onderwerp besproken en zijn gevoel geuit. De FBE acht een goede lokale gebiedsinbedding wenselijk en concludeert dat er meerdere werkvormen denkbaar zijn. Het is niet aan de FBE om te bepalen hoe daar invulling aan wordt gegeven. Echter vraagt u nu duidelijk om een advies.

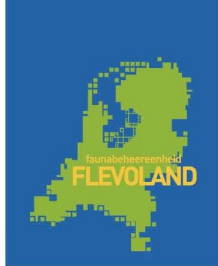
De FBE en de wildbeheereenheid (hierna WBE) zijn als organisaties verankerd in de Wet natuurbescherming (hierna Wnb). Het doel van een WBE is om uitvoering te geven aan het faunabeheerplan, om een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren te bevorderen en de bestrijding van schadeveroorzakende dieren en de jacht in samenwerking met en ten dienste van grondgebruikers of terreinbeheerders uit te voeren. WBE's hebben met de Wnb een grotere rol² gekregen en zijn de grootste informatiebron voor de FBE's geworden. De toekenning van deze taken en verantwoordelijkheden aan de WBE's vindt haar rechtvaardiging in het feit dat deze samenwerkingsverbanden bij uitstek streekgebonden zijn.

Het belang van streekgebondenheid is terug te vinden het aantal WBE's per provincie en in de oppervlakte van de werkgebieden van WBE's in Nederland. Gemiddeld heeft een provincie 26 WBE's, met uitersten van 9 WBE's (Utrecht) en 44 WBE's (Gelderland)³. De gemiddelde

¹ Advies Bestuurlijk Verkenner – Organisatie Faunabeheer (FBE-WBE-SFF) van Dick van Hemmen, 1-10-2018

² Artikel 3.14 Wnb

³ Diverse FBE's hebben vanuit bestuurlijk oogpunt de wens het aantal WBE's door fusies te verminderen en daarmee de werkgebieden te vergroten, zonder daarmee de streekgebondenheid teniet te doen.

oppervlakte van een WBE is ca. 12.000 hectare⁴. Flevoland is de enige provincie met één WBE, wat een bijzonder situatie is. In Flevoland is het werkgebied van de WBE net zo groot als de provincie en daarmee even groot als de FBE. Met 241.231 ha werkgebied is het streekgebonden aspect van de WBE niet aanwezig.

De achterliggende gedachte dat een WBE streekgebonden zou moeten zijn, vindt ook zijn weerslag in het feit dat iedere jachthouder volgens de Wnb verplicht lid is van de WBE waarbinnen zijn jachtveld ligt. Daardoor is er sprake van uitgebreide gebiedskennis die uitermate effectief is bij het verzamelen van de benodigde gegevens ter onderbouwing van faunabeheerplannen. De FBE hecht grote waarde aan én steunt op de lokale gebiedskennis van jachthouders. De intentie is gericht op het realiseren van een goede en adequate uitvoering van schadebestrijding en het dienen van belangen van de regionale stakeholders.

Het sociale aspect van één grote jagersvereniging komt minder goed uit de verf dan bij meerdere kleinere binnen de provincie. De 253 jachthouders en 395 combinanten zijn verplicht⁵ lid van WBE Flevoland. Het is ons bekend dat veel jagers zich niet bij de WBE betrokken voelen en ervaren het als nauwelijks mogelijk buurjagers te ontmoeten; de vereniging, de afstanden en de culturele verschillen worden als te groot ervaren.

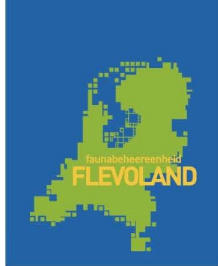
Iedere polder heeft zo zijn eigen identiteit, ook op het gebied van jacht, beheer en schadebestrijding. In de Noordoostpolder (hierna NOP) is van oudsher de kleinwildjacht populair, in Oostelijk Flevoland (hierna OFL) is men daarnaast ook gericht op reeënbeheer. In Zuidelijk Flevoland (hierna ZFL) gaat het ook om grofwildbeheer; reeën, damherten en in de Oostvaardersplassen edelherten. Door de grote diversiteit aan landschappen, verstedelijking, flora en fauna is het beheer en schadebestrijding in de drie afzonderlijke polders verschillend. Met meerdere WBE's kan de FBE haar taken gericht op de uitvoering van beheer en schadebestrijding meer toepassen op specifieke gebieden, of te wel op WBE-niveau i.p.v. op provinciaal of op perceelsniveau.

Ook Van Hemmen is van mening dat de regionale herkenbaarheid beter geborgd dient te worden en heeft de WBE geadviseerd zich dringend door te ontwikkelen door vorm te geven aan drie gebiedsgebonden werkcommissies. Nu 2 jaar later zijn, voor zover bekend bij de FBE, de drie werkcommissies niet geïnstalleerd. Mensen die vanuit de WBE voor de grofwildcommissie zijn voorgedragen, maken geen deel uit van die werkcommissies. Uit het veld (jachthouders van OFL en ZFL) komen geluiden dat men geen beeld heeft bij de fauna- of werkcommissies 'ze zijn voor ons volledig onzichtbaar'. De website van de WBE geeft geen informatie over deze zogenaamde commissies.

Wettelijk is de FBE verplicht WBE's te horen over haar faunabeheerplannen. De FBE acht het van belang objectieve inzichten van meerdere mensen te verkrijgen over lokale situaties die van belang kunnen zijn voor de faunabeheerplan(nen). Tot op heden blijkt dat één WBE-bestuurslid spreekbuis voor hele WBE. Twee van de drie WBE-mensen in de grofwildcommissie zijn WBE-bestuursleden. Het aantal mensen dat spreekt namens ruim 600 jacht(akte)houders is beperkt en heeft daarmee veel invloed. Voorkomen moet worden dat de WBE een afspiegeling van de FBE wordt. De FBE is aanspreekpunt voor faunazaken binnen de provincie en is in overleg met de provincie over het instellen van een 1-loketfunctie voor de FBE.

⁴ De situatie van Flevoland is hierin niet meegenomen.

⁵ Zie tabblad 'lid worden' op www.wbeflevoland.nl

De FBE is gezien de bijzondere kenmerken van het Nationaal Park Nieuw Land voorstander voor het oprichten van een aparte WBE. Het werkgebied van WBE Nieuwland zou zich kunnen uitstrekken over de OVP⁶, Lepelaarsplassen, Marker Wadden en het grote open water⁷. De desbetreffende terreinbeherende organisaties zouden bestuursleden kunnen leveren en een onafhankelijk voorzitter kunnen voordragen.

De FBE is als ontheffinghouder van de ontheffing 'het doden van edelherten in de OVP vanaf 1-1-2020' medeverantwoordelijk voor de uitvoering ervan. Tevens dient de FBE volgens voorwaarde 18 van de ontheffing er voor zorg te dragen dat informatie over afschot, tellingen en dergelijke in een digitaal systeem wordt geregistreerd en 5 jaar wordt bewaard. Ook is de FBE wettelijk verplicht te rapporteren over het gebruik van ontheffingen. Het is voor de FBE op dit moment onmogelijk om aan die verplichtingen te voldoen, aangezien de beheerder van de OVP gegevens in een eigen faunaregistratiesysteem registreert. De FBE en de Omgevingsdienst (hierna OFGV) hebben daartoe geen toegang. De FBE acht het noodzakelijk dat dit systeem wordt samengevoegd met haar eigen faunaregistratiesysteem en daarover het beheer voert.

De voor- en nadelen van het inrichten van meerdere WBE's in Flevoland zijn hieronder in willekeurige volgorde weergegeven:

Nadelen:

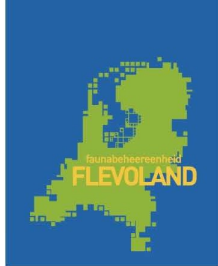
- Een deel van de jachthouders zal administratief moeten overstappen naar een andere WBE;
- Minder dan 3% van de jachthouders hebben jachtvelden in meerdere polders en zullen door het verplicht lidmaatschap van meer WBE's extra kosten moeten maken;
- Meerwerk voor de FBE en de WBE's aangaande het herinrichten van FRS. Structureel meerwerk met vier WBE's voor de FBE is verwaarloosbaar.

Voordelen:

- Recht doen aan lokaal faunabeheer zoals de wetgever het heeft bedoeld;
- De streekgebondenheid komt beter tot zijn recht;
- Aansluiting bij de werkwijze van de rest van Nederland. Provincie Flevoland heeft geen uitzonderingspositie meer;
- De WBE's krijgen nauwkeuriger overzicht wat er precies in hun werkgebieden speelt;
- En WBE's kunnen daardoor gericht uitvoering geven aan Faunabeheerplannen;
- De organisatiestructuur van het faunabeheer wordt helder, ieder heeft zijn plek;
- Meerdere WBE's kunnen elkaar versterken;
- De regionale herkenbaarheid is geborgd, zoals door Van Hemmen is geadviseerd;
- Jachthouders zullen zich eerder betrokken voelen bij een lokale WBE. De solidariteit zal toenemen;
- Er zullen voldoende jachthouders per WBE zijn om deel te nemen en de verenigingsstaken goed uit te kunnen voeren;
- De FBE krijgt toegang tot uitgebreide lokale gebiedskennis;
- Door meerdere WBE's te horen ontvangt de FBE meer diverse meningen en inzichten over faunabeheerplannen;

⁶ Inclusief de gebieden waartoe de edelherten toegang hebben: Kotterbos, Oostvaardersbos, Oostvaardersveld en Hollandse Hout.

⁷ De randmeren kunnen beheerstechnisch en geografisch gezien beter aan de desbetreffende polders (WBE NOP, OFL en ZFL) worden gekoppeld door o.a. de gemeentegrenzen te volgen.

- Afschot-, schade- en telgegevens zullen op WBE-niveau door de nieuwe indeling in FRS inzichtelijker en beter te duiden zijn;
- Beheer en schadebestrijding wordt op lokaal niveau mogelijk en daarmee efficiënter;
- Het dienen van de belangen van de stakeholders kan gericht aandacht krijgen;
- De FBE kan beter aan haar (wettelijke) verantwoordelijkheden voldoen;
- De OFGV kan haar handhavingstaak in het OVP uitvoeren.

De FBE gaat niet primair over de inrichting van WBE's, maar vanuit haar verantwoordelijkheid adviseert ze voor iedere polder een eigen WBE en een WBE voor Nationaal Park Nieuwland, totaal vier WBE's. Zoals meerdere provincies kunt u dit in uw Omgevingsverordening formaliseren. De FBE draagt voor uw Omgevingsverordening betreffende de artikelen over de organisatie van het faunabeheer het volgende aan:

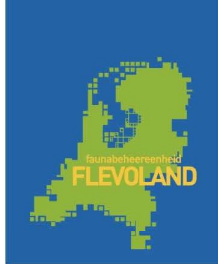
1. In de provincie Flevoland hebben minimaal vier WBE's een werkgebied.
2. Het werkgebied van een WBE strekt zich uit over een aaneengesloten gebied met een oppervlakte van minimaal 30.000 tot maximaal 50.000 hectares (nader te bepalen).
3. Iedere WBE heeft een logische geografische en bestuurlijke begrenzing.
4. Het werkgebied van de gezamenlijke WBE's strekt zich uit over het gehele grondgebied⁸ van de provincie Flevoland (land én water).
5. Het werkgebied van een WBE strekt zich niet uit over het grondgebied van andere provincies en niet over het werkgebied van een andere WBE's.
6. De begrenzing van een WBE wordt op advies van de WBE's door FBE Flevoland vastgesteld en gepubliceerd.
7. FBE Flevoland stelt Gedeputeerde Staten schriftelijk in kennis van de begrenzing van de werkgebieden van de WBE's.
8. De WBE toont een kaart van haar werkgebied op haar website.
9. Gedeputeerde Staten kunnen als overgangmaatregel ontheffing verlening van de eisen genoemd in lid 1 t/m 6 voor de duur van ten hoogste 6 maanden.
10. Na vaststelling van lid 1/m 6 kan een WBE, in overeenstemming met andere betrokken WBE's, de begrenzingen van haar werkgebied wijzigen.

Voor het faunabeheer is dit na de succesvolle ontvlechting van FBE en SFF een belangrijke reorganisatie. Om eventuele onrust in het werkveld en politieke risico's te beslechten, adviseert de FBE u ons op korte termijn opdracht te verlenen voor een draagvlakverkenning onder de jachthouders en combinanten van Flevoland. De uitkomsten zullen wij uiteraard met u delen. De FBE wil graag voortvarend te werk gaan.

Tot slot wil de FBE u meegeven dat zij op de hoogte is van het feit dat diverse mensen bereid zijn gevonden zitting te nemen in een van de twee nieuw te vormen verenigingsbesturen (het bestuur van WBE Nieuwland zal naar verwachting door de TBO's worden gevuld). Hun namen blijven op hun verzoek anoniem.

De voorzitter en de secretaris zijn uiteraard gaarne bereid, indien gewenst, in een persoonlijk gesprek met de gedeputeerde en uzelf dit advies nader toe te lichten en/of vragen te beantwoorden.

⁸ Terrein waarover een staat, persoon etc. gezag uitoefent, www.vandale.nl

Namens het bestuur van FBE Flevoland, met vriendelijke groet,

Voorzitter

Secretaris